

Bogusław Węgliński

"Jak przetrwać w dobie zagrożenia terrorystycznego: elementy edukacji antyterrorystycznej", Krzysztof Liedel, Paulina Piasecka, Warszawa 2008 : [recenzja]

Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego 3, 250-251

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Krzysztof Liedel, Paulina Piasecka,
Jak przetrwać w dobie zagrożenia terrorystycznego.
Elementy edukacji antyterrorystycznej,
Wydawnictwo Trio, Collegium Civitas, Warszawa 2008

Wieloaspektowo rozumiane zagrożenie terrorystyczne to dziedzina badań prowadzonych zarówno przez Krzysztofa Liedela – Dyrektora Centrum Badań nad Terroryzmem w Collegium Civitas, a wcześniej Naczelnika Wydziału ds. Przeciwdziałania Zagrożeniom Terrorystycznym Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego MSWiA, jak i Paulinę Piasecką, współpracującą z nim w obu wymienionych instytucjach. Badacze wspólnie stworzyli kompendium wiedzy na temat zagrożenia, jakie niesie ze sobą współczesny terroryzm, jednak zakres wiedzy i porad zawarty w książce nie ogranicza jej wyłącznie do tej problematyki. Poruszane są w niej zarówno zagadnienia dotyczące obrony cywilnej, zarządzania firmą w sytuacjach kryzysowych, pierwszej pomocy w wypadkach, jak i mechanizm działania oraz werbunku grup terrorystycznych. Zamieszczono w niej nawet miniporadnik dla potencjalnego zakładnika. To właśnie wieloaspektowe podejście do zjawiska terroryzmu i towarzyszących mu zagrożeń jest największą zaletą tej publikacji.

Na początku książki autorzy zaznajamiają czytelników z problemem terroryzmu, przytaczając kilka jego definicji, a także analizując najważniejszy cel wszelkich działań terrorystycznych – wzbudzanie lęku w społeczeństwie. Badacze przytaczają także obowiązujące w naszym kraju przepisy kodeksu karnego, dotyczące tej kategorii przestępstw. Krótki rozdział poświęcony jest wciąż nowemu zagadnieniu cyberterroryzmu. Omówione zostały także na przykładach funkcjonujące w niektórych krajach świata programy prewencji i profilaktyki antyterrorystycznej.

Istotnym wkładem w budowanie społecznej świadomości zagrożeń terrorystycznych jest rozbudowany *Poradnik zakładnika*, gdzie badacze w podręcznikowy, łatwo przyswajalny sposób zaznajamiają czytelników z podstawowymi, mogącymi uratować ich zdrowie i życie zasadami postępowania w przypadku porwania. Temu samemu celowi służą *Ogólne zasady zachowania w sytuacji zagrożenia terrorystycznego*, gdzie autorzy służą czytelnikom całym zestawem elementarnych zachowań, zmniejszających ryzyko uszkodzenia w przypadku różnorodnych ataków terrorystycznych. Duża część tych rad może mieć zastosowanie także w zwyczajnym, codziennym życiu czy przy okazji podróży po świecie. Cykl „poradnikowy” wieńczy krótkie *vademecum* pierwszej pomocy, które zawiera ogólne zasady udzielania pomocy przedlekarskiej. Ten fragment książki, choć opracowany na podstawie źródeł internetowych poświęconych ratownictwu medycznemu, wydaje się nieco powierzchowny, ale odpowiada także współczesnym tendencjom w ratownictwie medycznym, w myśl których po wstępnym zaopatrzeniu rannego właściwej pomocy udzielać ma wykwalifikowany ratownik.

Kolejny, duży fragment książki dotyczy przygotowania firmy na zagrożenie terrorystyczne i skierowany jest w zasadzie do właścicieli firm lub pracowników odpowiadających za takie zabezpieczenie w swoich miejscach pracy. Oprócz zagadnień właściwych dla ekonomistów i specjalistów od zarządzania (*Plan ciągłości działania – Business Continuity Planning, Analiza biznesu, Ocena ryzyka*) w tej części książki badacze postulują także wprowadzenie w firmach planów zabezpieczenia fizycznego i technicznego, precyzującego np. konieczność wybrania pracownika, który będzie dysponował wiedzą nt. rannych/zaginionych w wyniku aktu terrorystycznego, mogąc udzielać tych informacji rodzinom poszkodowanych.

Książka kończy się zbiorem załączników zawierających m.in. wzorcowe przykłady zarządzeń nt. ewakuacji czy postępowania w wypadku odebrania telefonu z informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego. Kolejnym załącznikiem jest zestawienie stopni alarmowych w polskiej ustawie o zarządzaniu kryzysowym, a także opracowany na podstawie wydawnictw policyjnych poradnik, mogący pomóc w rozpoznaniu potencjalnego terrorysty-samobójcy.

Książka Krzysztofa Liedela i Pauliny Piaseckiej *Jak przetrwać w dobie zagrożeń terrorystycznych* może być cenną pomocą dla nauczycieli w prowadzeniu zajęć o współczesnych zagrożeniach. Myślę, że z powodzeniem może także wzbogacić ona biblioteczki specjalistów od zarządzania kryzysowego w urzędach i firmach. Bogata, praktyczna wiedza na temat bezpiecznego funkcjonowania w dobie zagrożenia terrorystycznego, zawarta w tej publikacji, przydatna jest jednak dla każdego człowieka odpowiedzialnie podchodzącego zapewnienia bezpieczeństwa sobie i swoim najbliższym.

Bogusław WĘGLIŃSKI